

Üldkohtud - Šotimaa

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [en](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Sellel lehel antakse ülevaade Ühendkuningriigi Šotimaa kohtualluvuses tegutsevate üldkohtutest.

Üldkohtud – sissejuhatus

Sessioonikohtud (*Court of Session*), kõrgemat kriminaalkohtud (*high courts*), krahvkonna tsiviilkohtuid ehk šerifikohtuid (*sheriff courts*) ning palgata rahukohtuid (*justice of the peace courts*) haldab [Šotimaa kohtuamet](#) (*Scottish Courts Service, SCS*), mis on Šotimaa kõrgeima kohtuniku ehk lordpresidendi juhitud sõltumatu asutus.

Šotimaa kõrgeima astme kohtud

Šotimaal koosnevad kõrgeima astme kohtud sessioonikohtust ja kõrgemast kriminaalkohtust.

Sessioonikohus (*Court of Session*)

Sessioonikohus on Šotimaa kõrgeim tsiviilkohus ning asub parlamendihoones Edinburghis. Tegemist on apellatsioonikohtuga ja ühtlasi tsiviilkohtuga, mis tegeleb võlanõuete, kahjutasude, perekonnaasjade ja kaubandusasjadega.

Kõrgem kriminaalkohus (*High Court of Justiciary*)

Kõrgem kriminaalkohus tegeleb kriminaalasjade edasikaebustega ja tõsiste kriminaalasjadega. Asja menetlevad lisaks kohtunikule ka vandekohtunikud.

Apellatsioonikohtuna kuulab kohus asju Edinburghis. Muudes asjades on kohtu alaline asukoht Edinburghis, Glasgows ja Aberdeenis, kuid istungeid peetakse ka muudes linnades üle Šotimaa.

Krahvkonna tsiviilkohtud ehk šerifikohtud (*Sheriff Courts*)

Juriidiliselt jaguneb Šotimaa kuueks šerifiringkonnaks (*sheriffdom*). Igas šerifiringkonnas on ametis ülemšerif (*Sheriff Principal*), kes lisaks tsiviilasjades esitatud edasikaebuste arutamisele vastutab ka kohtute juhatamise eest.

Šerifiringkondades on kokku 49 eri suuruse ja ülesehitusega šerifikohut, mis kõik täidavad sama ülesannet.

Kohtuasju menetleb kohtunik, keda nimetatakse šerifiks. Šerifikohtute töö võib jaotada kolme peamisesse kategooriasse – tsiviilasjad, kriminaalasjad ning testamentide elluviimise ja pärandvara täitjate nimetamisega seotud küsimused – ning nendega tegelevad kohaliku šerifikohtu sekretärid (*sheriff clerks*) ja nende alluvuses töötavad isikud.

Tsiviilasjad

Enamiku tsiviilasjade näol on tegemist isikute ja organisatsioonide vaheliste vaidlustega. Šerifikohtud tegelevad kolme eri tüüpi kohtuasjadega:

- tavamenetlused (*ordinary cause*), milles menetletakse peamiselt lahutuse, laste ja varavaidlustega seotud küsimusi ning võla- või kahjunõudeid, mis ületavad 5000 naelsterlingit;
- lihtmenetlused (*summary cause*), kus menetletakse peamiselt üürivõlgnevusi, kaupade kohaletoimetamist ja võlanõudeid käsitlevaid vaidlusi vahemikus 3000–5000 naelsterlingit;
- väiksemad kohtuvaidlused (*small claims*), mille suhtes kohaldatakse lihtmenetlust ilma õigusnõustajaga konsulteerimise nõudeta ja millega lahendatakse väiksemaid vaidlusi (peamiselt võlad suurusega kuni 3000 naelsterlingit).

Lisaks tegelevad šerifikohtud paljude muude avalduste ja menetlustega, sealhulgas:

- laste adopteerimine,
- äriühingute likvideerimine,
- surmaga lõppenud õnnetuste uurimine,
- pankrotid.

Kriminaalasjad

Šerifikohtu kriminaalasju menetletakse kas suurema (*solemn*) või väiksema (*summary*) kohtukoosseisuga. Esimese astme kohtu prokurör (*Procurator Fiscal*) otsustab, millist menetlust tuleb iga konkreetse juhtumi puhul kohaldada.

Suurema kohtukoosseisuga menetlust (*solemn procedure*) kasutatakse tõsiste kohtuasjade puhul, kus kohtuotsusega võidakse määrata üle kaheteistkümne kuu pikkune vanglakaristus või enam kui 10 000 naelsterlingi suurune trahv. Istungeid peetakse šerifi ja vandekohtunike osalusel.

Väiksema kohtukoosseisuga menetlust (*summary procedure*) kasutatakse vähem tõsiste asjade puhul, kus šerif menetleb asja vandekohtuniketa. Ehkki šerifil on pädevus määrata kuni kaheteistkümne kuu pikkune vanglakaristus, võib seda ajavahemikku teatud juhtudel pikendada.

Testamentide elluviimine ja pärandvara täitjate nimetamine

Testamentide elluviimine ja pärandvara täitjate nimetamine tähendab peamiselt surnu pärandvara haldamist. Kohtu poolt testamenditäitjale antud volitusi pärandvara kokkukogumiseks ja jagamiseks nimetatakse kinnituseks (*confirmation*). Kinnitus antakse üksnes siis, kui pärandvara nimistu on kohtule esitatud.

Kui pärandvara koguväärtus on kuni 36 000 naelsterlingit, on tegemist väikese pärandvaraga ning kohaliku šerifikohtu kantselei töötajad abistavad kinnitust soovivat isikut vastava vormi täitmisel. Kui pärandvara koguväärtus ületab 36 000 naelsterlingit, soovitatakse kinnitust taotlevatel isikutel pöörduda õigusnõustaja poole.

Palgata rahukohtud (*Justices of the Peace Courts*)

Palgata rahukohus on kaasistujakohus, kus õiguslase kvalifikatsioonita rahukohtunik menetleb asju koos õiguslase kvalifikatsiooniga kohtuametnikuga. Kohtuametnik nõustab rahukohtunikku sisulistes ja menetlusküsimustes. Rahukohus arutab peamiselt vähem tõsiseid kriminaalasju lihtmenetluse korras ja ilma vandekohtuta. Rahukohus võib määrata kuni 60 päeva pikkuse vanglakaristuse või kuni 2500 naelsterlingi suuruse trahvi. Vaid Glasgows on mõne kohtu eesotsas õiguslase kvalifikatsiooniga rahukohtunik, kes võib maksimaalse karistusena määrata kaheteistkümne kuu pikkuse vanglakaristuse või kuni 10 000 naelsterlingi suuruse trahvi.

Šerifikohtu sekretär vastutab šerifi- ja rahukohtute administratiivse töö eest, sealhulgas:

- trahvide sissenõudmine ja kulude hüvitamise korraldused;
- katseaja, ühiskondlikult kasuliku töö ja kautsjoniga seotud kohtuotsuste ärakirjade väljastamine;
- kohtukutsete saatmine vandekohtunikele ja nende tegevuse korraldamine.

Täpsemat teavet Šotimaa kohtute kohta leiab [Šotimaa kohtuameti](#) veebisaidilt.

Lingid

[Šotimaa kohtuamet](#)

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 12/11/2014